

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної та
навчальної роботи

А.М. Мартиненко А.М. Мартиненко

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРЕНІНГІВ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки **магістра**

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **053 «Психологія»**

(код і назва спеціальності)

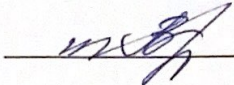
Полтава
2024 рік

Handwritten signature

Робоча програма з навчальної дисципліни «Технології психологічних тренінгів» для студентів спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Практична психологія», 2024 року.

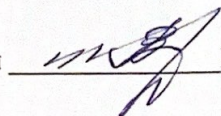
Розробник: Тесленко М.М. доцент кафедри психології та педагогіки, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньої програми Шевчук В.В

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Шевчук В.В

«29» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Чернишов В.В.

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС –3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	<i>обов'язкова</i>
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 1		Семестр 1-й
		Лекції
Індивідуальне завдання –не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	10 год.
		Практичні, семінарські 22 год
		Лабораторні -
		Самостійна робота 58 год.
		Індивідуальна робота: -
		Вид контролю: диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/58

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: сформувані у здобувачів теоретичні основи та практичні уміння побудови, організації та проведення різних видів тренінгів; ознайомити з навичками фасилітації залежно від групової динаміки чи виду тренінгової групи.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

К. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультативну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК12. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері практичної психології; розробляти програми психологічного супроводу

3. Передумови для вивчення дисципліни

Знання отримані в результаті навчання за попереднім рівнем вищої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими уміннями й навичками:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР14. Розробляти та впроваджувати програми психологічного супроводу клієнтів із різними запитамИ

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою	Середній , що є мінімально

			програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Добувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Добувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Добувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Технології психологічних тренінгів» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;

модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого письмового тестування (проводиться на останньому практичному занятті) для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу.

Диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи психотренінгу

Тема 1. Теоретичні аспекти тренінгової діяльності

Поняття про груповий психологічний тренінг. Історія становлення тренінгового методу в психології. Співвідношення понять «навчання», «групова психокорекція», «групова психотерапія» та «груповий тренінг». Переваги групової форми психологічної роботи. Тренінг як систематичне набуття знань, умінь, навичок. Цілі і завдання тренінгу. Мотивація до участі в

тренінгу. Відповідальність у тренінговій роботі. Зворотній зв'язок у тренінговій роботі. Соціально-психологічний тренінг як засіб розвитку компетентності у спілкуванні

Практичне заняття № 1

Практичне заняття № 2

Тема 2. Методичні аспекти тренінгової діяльності

Концептуально-методичні засади психологічних тренінгів. Мета й завдання тренінгу. Класифікація психологічних тренінгів. Основні тренінгові методи. Специфічні риси і основні парадигми тренінгу. Загальна композиція та логічна послідовність психотренінгу. Модель Д. Колба та її значення для побудови й аналізу психологічного тренінгу. Форми організації роботи учасників тренінгу. Допоміжні засоби необхідні для проведення тренінгу. Критерії оцінки ефективності психологічного тренінгу. Супервізія як інструмент процес-аналізу та підвищення професійної компетентності тренера

Практичне заняття № 3

Практичне заняття № 4

Тема 3. Загальна характеристика тренінгової групи

Цілі тренінгової групи. Основні принципи та правила роботи в групі. Поняття про групову динаміку та її складові. Стадії розвитку групи. Кількісні характеристики групи. Нормативні вимоги до якісного складу групи. Типологія «складних» учасників та особливості роботи з ними. Т-групи. Тренінги сенситивності. Терапевтичні групи. Психокорекційні групи. Групи зустрічей (інкаунтер групи). Балінтовські групи. Стадії розвитку груп (групова динаміка)

Практичне заняття № 5

Практичне заняття № 6

Тема 4. Тренер як центральна фігура психологічного тренінгу

Ролі тренера у взаємодії з групою. Вимоги до особистості тренера. Модель ефективного тренера. Характеристика професійної компетентності тренера. Типові помилки тренера у роботі з групою. Мотивація до участі в тренінгу. Відповідальність у тренінговій роботі. Зворотній зв'язок у тренінговій роботі Професійне вигорання тренера. Трикутник Карпмана і трикутник переможця у тренінговій роботі.

Практичне заняття № 7

Практичне заняття № 8

Практичне заняття № 9

Тема 5. Сучасні технології тренінгової роботи

Сучасні тренінгові технології у світовій практиці. Тренінгові технології під час активної фази Війни. Психологічний тренінг для керівників. Тренінг комунікативної компетентності. Тренінг профілактики професійного вигорання. Тренінги подолання горя. Соціально-психологічний тренінг для керівників або тренінг управління персоналом. Тренінг розв'язання конфліктів. Майндфулнесс підхід у тренінгах розвитку автентичності. Тренінг профілактики професійного вигорання.

Практичні заняття № 10

Практичне заняття № 11

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	інд

1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль № 1. Основи психотренінгу						
Тема 1. Теоретичні аспекти тренінгової діяльності	12	2	4	-	-	6
Тема 2. Методичні аспекти тренінгової діяльності	12	2	4	-	-	6
Тема 3. Загальна характеристика тренінгової групи	12	2	4	-	-	6
Тема 4. Тренер як центральна фігура психологічного тренінгу	14	2	6	-	-	6
Тема 5. Сучасні технології тренінгової роботи	40	2	4	-	-	34
Разом за змістовим модулем 1	90	10	22	-	-	58
Усього годин	90	10	22	-	-	58

9. Перелік питань семінарських занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені.	

10. . Перелік питань практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
1-2	Поняття про груповий психологічний тренінг Історія становлення тренінгового методу в психології Цілі і завдання тренінгу	4
3-4	Концептуально-методичні засади психологічних тренінгів Мета й завдання тренінгу Класифікація психологічних тренінгів Основні тренінгові методи	4
5-6	Загальна характеристика тренінгової групи Цілі тренінгової групи. Основні принципи та правила роботи в групі. Поняття про групову динаміку та її складові. Стадії розвитку групи.	4
7-9	Ролі тренера у взаємодії з групою. Вимоги до особистості тренера. Модель ефективного тренера. професійної компетентності тренера. Типові помилки тренера у роботі з групою.	6
10-11	Сучасні тренінгові технології у світовій практиці. Тренінгові технології під час активної фази Війни. Психологічний тренінг для керівників. Тренінг комунікативної компетентності.	4
	Усього	22

11. Перелік питань лабораторних робіт

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання диференційованого заліку за запитаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1.	Теоретичні аспекти тренінгової діяльності Тренінг як систематичне набуття знань, умінь, навичок. Цілі і завдання тренінгу. Мотивація до участі в тренінгу. Відповідальність у тренінговій роботі. Зворотній зв'язок у тренінговій роботі. Соціально-психологічний тренінг як засіб розвитку компетентності у спілкуванні	6
2.	Методичні аспекти тренінгової діяльності Модель Д. Колба та її значення для побудови й аналізу психологічного тренінгу. Форми організації роботи учасників тренінгу. Допоміжні засоби необхідні для проведення тренінгу. Критерії оцінки ефективності психологічного тренінгу. Супервізія як інструмент процес-аналізу та підвищення професійної компетентності тренера	6
3.	Загальна характеристика тренінгової групи Т-групи. Тренінги сенситивності. Терапевтичні групи. Психокорекційні групи. Групи зустрічей (інкаунтер групи). Балінтовські групи. Стадії розвитку груп (групова динаміка)	6
4.	Тренер як центральна фігура психологічного тренінгу Мотивація до участі в тренінгу. Відповідальність у тренінговій роботі. Зворотній зв'язок у тренінговій роботі Професійне вигорання тренера. Трикутник Карпмана і трикутник переможця у тренінговій роботі.	6
5.	Сучасні технології тренінгової роботи Тренінги подолання горя. Соціально-психологічний тренінг для керівників або тренінг управління персоналом. Тренінг розв'язання конфліктів. Майндфулнесс підхід у тренінгах розвитку автентичності. Тренінг профілактики професійного вигорання	34
	Усього	58

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, науково-дослідна робота студентів).

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмій, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота					Диференційований залік	Сума
<i>Змістовий модуль 1</i>						
T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	10	10	30	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 – задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них :

при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може

бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. **Тесленко М.М.** Курс лекцій з дисципліни «Технології психологічних тренінгів» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. 35 с.
2. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни «Технології психологічних тренінгів» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. 14 с.
3. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Технології психологічних тренінгів» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. 14 с.

Рекомендовані джерела

Базова

1. Духневич В. М. Прикладні питання технологій підготовки та проведення когнітивно орієнтованих тренінгів спілкування: методичні рекомендації. К. : Міленіум, 2014. 84с.
2. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів; авт. кол.: Т. Фулей, Н. Буруковська, Т. Будниченко, Г. Савченко. К. : ФОП Демчинський О. В., 2017. 92 с.
3. Методологія проведення тренінгів : курс лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності **053 «Психологія»**; укладачі І. О. Корнієнко, С. І. Алмаші. Мукачево : МДУ, 2016. 60 с.
4. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу: навчальний посібник К. : МАУП, 2004. 192 с.
5. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання : навчальний посібник. К. : Вища школа, 2004. 679 с.
6. Слободянюк І. А. Тренінг партнерського спілкування. К.: Навчально-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2010. 48 с.

Допоміжна

7. Карамушка Л. М. Психологічні тренінги для підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій (реалізація технологічного підходу) : навч. посібник. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 144 с.
8. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навчальний посібник. Дрогобич : Посвіт, 2015. 120с.
9. Максимова Н. Ю. Тренінгові технології як засіб формування духовності особистості студентів. *Зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України*. К. : ШАПНУ, 2007. Т.10. Ч. 4. С. 334–342.
10. Приходько В. В. Соціально–психологічний тренінг як засіб формування комунікативної компетенції. *Вісник Львів. нац. ун-ту*. 2005. №. 19. Ч.1. С. 182–188.
11. Тесленко М.М., Перетятко Л.Г. Тренінг комунікативної компетентності як метод адаптації студентів-першокурсників до освітнього процесу. Психологія розвитку та життєстійкості особистості: наукові студії : монографія / авт. кол. : Н. О. Гончарова, М. М. Кононова, В. А. Лавріненко, М. М. Мельничук [та ін.] ; за ред.: М. М. Кононової, Полтава : ПНПУ. 2024. 300 с.

Інформаційні ресурси

12. Сторінка курсу «Технології психологічних тренінгів» на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5807>
13. Резніченко О. О. Тренінг як ефективний спосіб подолання страхів. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, № 4, 2021. С.59–64. [Режим доступу : https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/103/94](https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/103/94)
14. Блінов О. А. Особливості організації проведення психологічного тренінгу. *Вісник. Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Серія: Психологічні науки*. Випуск 12. К. : КиМУ, 2008. С.9–23. [Режим доступу : https://core.ac.uk/reader/286618540](https://core.ac.uk/reader/286618540)
15. Чебикін, О. Я. Психологічні основи тренінгових технологій : монографія. Лерадрук, 2013. 229 с.
[Режим доступу : http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1336](http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1336)